

Asia: VN/7272/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi käytöstä poistetun maatuulivoimalan purkamisesta ja purkuvakuudesta sekä laiksi rakentamislain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kommenttinne 1 §:ään – Soveltamisala

Era kommentarer om 1 § – Tillämpningsområde

Suomen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asiaan luonnos hallituksen esitykseksi laiksi käytöstä poistetun maatuulivoimalan purkamisesta ja purkuvakuudesta sekä laiksi rakentamislain muut-tamisesta. Esityksen tavoitteena on säätää tuulivoimaloiden purkamisvastuusta.

Purkamisvastuun selkeyttäminen kattavin, selkein ja ennakoitavin laintasoin säännöksiin on perusteltu tavoite. Nykyinen käytäntö, jossa purkuvakuus perustuu kahdenvälisiin sopimuksiin ilman julkista valvontaa, kaipaa selkeyttämistä. Esitys pyrkii vastaamaan tähän tarpeeseen. Esitykseen sisältyy kuitenkin selkeitä ongelmia, jotka heikentävät lain toimivuutta ja oikeasuhtaisuutta.

Esityksessä purkamisvelvoitetta ehdotetaan sovellettavaksi kaikkiin voimaloihin niiden rakentamisajankohdasta riippumatta. Tämä voi aiheuttaa tilanteita, joissa purkuvelvoite voi olla olennaisesti tiukempi kuin mitä voimalan rakentamishetkellä on edellytetty tai maanvuokrasopimuksessa sovittu.

Ennen lain voimaantuloa rakennettuihin voimaloihin ei tulisi kohdistaa takautuvasti uusia, aiempaa laajempia velvoitteita tai jälkikäteisiin toimenpiteisiin velvoittamista. Ylipäättään takautuvaa sääntelyä, joka muuttaa jo tehtyjen investointien ehtoja jälkikäteen, tulee välttää. Purkuvelvoitteiden sisällön osalta lailla ei tule puuttua jo tehtyihin investointeihin enempää kuin ympäristön hyvän tilan turvaaminen välttämättä edellyttää. Velvoitteiden laajuus nykyisten voimaloiden osalta tulee rajata vain siihen, mikä on välttämätöntä lain tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kommenttinne 2–3 §:ään – Purkamisvelvollisuus ja purkamisen laajuus eräissä tilanteissa **Era kommentarer om 2–3 § – Nedmonteringskyldighet och nedmonteringens omfattning i vissa situationer**

Esitysluonnos edellyttää lähtökohtaisesti täyttä purkua, mukaan lukien perustusten poistaminen. Tämä ei ole ympäristövaikutusten, kustannusten ja investointiympäristön houkuttelevuuden kannalta tarkoituksenmukainen vaatimus.

Muilla teollisuuden aloilla ei ole lähtökohtaisesti säädetty purkamisvelvollisuudesta. Siten tuulivoimaa koskeva purkamisvelvollisuus olisi merkittävästi muuhun teollisuusrakentamiseen sovellettavia purkamiskäytäntöjä tiukempaa. Tyypillisesti Suomessa rakennusten ja rakennelmien perustukset jätetään paikalleen. Lakiluonnoksesta puuttuvat perustelut sille, miksi tuulivoiman kohdalla tulee säätää perustusten purkamisesta.

Osittainen purku eli maanpäällisten osien purkaminen ja perustusten maisemointi tulisi säätää lain pääsäännöksi. Laajemmasta purkamisesta voidaan määrätä erikseen perustellusta syystä. Tämä olisi sekä ympäristön että kustannusten hallinnan kannalta johdonmukaisempi ratkaisu.

Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) selvityksen perusteella perustusten paikoilleen jättäminen ja maisemointi aiheuttaa perustusten purkamista vähemmän välittömiä ympäristövaikutuksia, kuten melua, pölyä ja päästöjä [1]. Perustukset ovat betonirakenteina ympäristövaikutuksiltaan verrattavissa kalliorakenteisiin eivätkä aiheuta pilaantumisriskiä pois lukien eräät seosaineet, jotka voivat nostaa raskasmetallien pitoisuuksia. Esitetty velvollisuus purkaa voimalan perustukset ei ole selvityksen perusteella ympäristön kannalta perusteltua.

Kiertotalouden näkökulmasta maanpäälliset osat soveltuvat hyvin uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen: teräkselle on toimivat markkinat, ja lavojen kierrätysmenetelmät kehittyvät. Perustusbetonin kierrätysarvo on alhaisempi, mikä asettaa täysipurkuvelvoitteen kustannusvaikutuksen selvästi korkeammaksi kuin osittaisessa purussa. Lisäksi tuulipuistojen keskimääräisen sijoittumisen takia betonin kuljettaminen jatkokäyttöön aiheuttaa merkittäviä kustannuksia.

Maatuulivoimaloiden tornien purkamisen ja käsittelyn kustannuksia on arvioitu Suomen uusiutuvat ry:n vuonna 2023 julkaisemassa raportissa ”Tuulivoimalan purkamisen kustannukset”. Selvityksessä arvioitiin napakorkeudeltaan 140–150 metristen tuulivoimaloiden teräs- ja hybridirakenteisten tornien purkamiskustannuksia. Tuulivoimaloiden purkamisen kustannuksia arvioitiin myös vuonna 2025 laaditussa TUUVA-selvityksessä [2].

TUUVA-selvityksen mukaan purkamisen kokonaiskustannukset vaihtelevat merkittävästi purkuvelvoitteen laajuuden mukaan. Alhaisimmillaan (terästornivoimala, perustukset jätetään ja

maisemoidaan) kokonaiskustannus on noin 135 000–172 000 euroa. Korkeimmillaan (hybriditornivoimala, täysipurku perustuksineen, kentän rakenteet poistetaan ja alue metsitetään ulkopuolisilla maamassoilla) kustannus nousee 430 000–750 000 euroon.

Kustannuserot eri vaihtoehtojen välillä ovat huomattavat. Merkittävin yksittäinen kustannuserä on perustusten purkaminen: hallituksen esityksen taulukon 1 mukaan maanvaraisen laattaperustuksen täysipurku maksaa 175 000–377 000 euroa, kun osittainen purku kahden metrin syvyyteen jää 37 000–70 000 euroon (ALV 0 %). Osittaisen purun kustannukset ovat siten perustuspurkamisen osalta tyypillisesti huomattavasti täysipurkuvelvoitetta matalammat. Ero heijastuu suoraan tarvittavan purkuvakuuden tasoon ja hankkeiden rahoitettavuuteen.

Osittainen purku vähentäisi myös kuntien taloudellista riskiä, koska maanpäällisten osien purkukustannukset voidaan kattaa pitkälti kiertotalousmarkkinoilla. Lisäksi purkamisvelvoitteesta tulisi voida poiketa silloin, kun jo rakennettujen tuulivoimaloiden purusta aiheutuisi enemmän ympäristöhaittaa kuin hyötyä. Purkamisvelvollisuudesta poikkeamisen perusteista tulisi laatia valtakunnallinen ohjeistus, jolla varmistetaan menettelyjen alueellinen yhdenmukaisuus.

[1] Suomen ympäristökeskus (2026): Taustaselvitys maatuulivoimalan perustusten purkamisen tai purkamatta jättämisen ympäristövaikutuksista.

[2] Suomen ympäristökeskus (2025): Maatuulivoimaloiden purkamiskustannusten ja purkamisen rahoitusmallien arviointi

Kommenttinne 4–6 §:ään – Vakuutta koskevat säännökset Era kommentarer om 4–6 § – Bestämmelser om säkerheten

Vaatusmaattimääräisen vakuuden asettamisesta jo ennen rakentamisen aloittamista on investointikannustimia heikentävä. Vakuusvelvoite kohdistuu vaiheeseen, jossa hankkeesta ei ole vielä kertynyt tuloja eikä varallisuutta. Tämä vaarantaa investointihankkeiden rahoitettavuuden ja maanomistajien maavuokratulojen nykyisen tason.

Purkuvakuutta koskevan sääntelyn tulisi olla riittävän joustavaa, jotta hankkeiden rahoitettavuus turvataan. Vakuus tulee olla mahdollista kerryttää ja asettaa asteittain yli voimalan elinkaaren jäljellä oleva käyttöarvo huomioiden.

Vakuuden kerryttäminen vaiheittain voimalan tuotantovaiheen aikana on sekä toimivampi että tasapuolisempi ratkaisu, ja se vastaa jo vakiintunutta markkinakäytäntöä. Osittaisen purkuvelvoitteen säätäminen pääsäännöksi alentaisi myös tarvittavan vakuuden tasoa

tarkoituksenmukaisesti: teräsrakenteiden kierrätysarvo kattaa merkittävän osan purkukustannuksista, mikä voidaan ottaa huomioon vakuuden määrässä.

Kommenttinne 7 §:ään – Purkamisesta määrääminen

Era kommentarer om 7 § – Föreläggande om nedmontering

-

Kommenttinne 8 §:ään – Voimalan omistajan konkurssi

Era kommentarer om 8 § – Kraftverksägarens konkurs

-

Kommenttinne 9 §:ään – Viranomaistehtävästä kunnalle suoritettava maksu

Era kommentarer om 9 § – Avgift som betalas till kommunen för myndighetsuppgifter

-

Kommenttinne 10 §:ään – Viittaus rikoslakiin

Era kommentarer om 10 § – Hänvisning till strafflagen

-

Kommenttinne 11 §:ään – Voimaantulo

Era kommentarer om 11 § – Ikraftträdande

Laissa tulee olla toimialan ja investointien kannalta riittävä siirtymäaika. Tuulivoimahankkeiden kehitys- ja rahoitusprosessit ovat pitkiä, ja lainsäädännöllinen epävarmuus on alan investointipäätösten kannalta ollut viime vuosina jo merkittävää. Siirtymäajan tulee olla riittävä, jotta toimijat voivat sopeuttaa hankerahoituksensa ja sopimuskäytäntönsä uusiin vaatimuksiin. Ei ole selvää, että rakennuslupien osalta yksi vuosi on riittävä, kun huomioidaan hankkeiden pitkät suunnittelu- ja kehitysvaiheet.

Kommenttinne 56 b §:ään – Maatuulivoimalan purkamislupa

Era kommentarer om 56 b § – Rivningslov för landbaserade vindkraftverk

-

Kommenttinne koskien muita rakentamislain muutettavaksi ehdotettavia pykäläiä

Era kommentarer om övriga paragrafer som föreslås bli ändrade i bygglagen

-

Kommenttinne koskien maatuulivoimalan rakentamista koskevaan lupahakemukseen liitettävää selvitystä voimalan purkamisen kustannuksista

Era kommentarer om den utredning av kostnaderna för nedmontering av ett landbaserat vindkraftverk som fogas till ansökan om tillstånd att bygga ett landbaserat vindkraftverk

-

Kommenttinne vaikutusten arviointiin

Era kommentarer om bedömningen av konsekvenserna

-

Muut kommentit hallituksen esitysluonnoksen yleisperusteluihin (luvut 1–12, lukuun ottamatta lukuja 4.2 Pääasialliset vaikutukset ja 7 Säännökohtaiset perustelut)

Övriga kommentarer om den allmänna motiveringen till utkastet till regeringsproposition (kapitlen 1–12, med undantag av kapitel 4.2 Huvudsakliga konsekvenser och 7 Specialmotivering)

-

Yleiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta

Allmänna kommentarer om utkastet till regeringsproposition

Iranin sodan aiheuttama öljyn ja sen seurauksena energian hintojen nousu korostaa tarvetta edistää vihreää siirtymää. Siirtymä kohti fossiilitonta energiantuotantoa vähentää altistumista vastaaville kriiseille tulevaisuudessa ja vahvistaa Euroopan omavaraisuutta.

Edullinen, puhdas ja toimitusvarma sähkö on Suomen keskeinen kilpailuetu ja yksi ratkaisevista tekijöistä yhteiskuntaa hyödyttävien investointien houkuttelussa. Puhdas ja edullinen energia sekä sen mahdollistamat investoinnit ovat kriittisen tärkeitä myös teollisuuden arvoketjuissa toimiville pienille ja keskisuurille yrityksille.

Hallitusohjelmassa tavoitteeksi on asetettu sähkön tuotannon kaksinkertaistaminen, ja sen mahdollistamiseksi esitetään luvituksen sujuvoittamista. Tärkeintä on varmistaa, että Suomessa on tehokkaasti toimivat markkinat ja ennustettava toimintaympäristö.

Markkinoita tehostamalla, kustannustehotonta sääntelyä purkamalla ja haitallisia ohjauskeinoja välttämällä Suomen edulliseen sähköön perustuva kilpailuetu voidaan säilyttää ja sitä voidaan vahvistaa entisestään.

Kunnioitavasti

Suomen Yrittäjät

Roope Ohlsbom

ekonomisti

Ohlsbom Roope
Suomen Yrittäjät